ORAŞUL ÎNCHIS
de James Graham Ballard

Discuţii la ora prânzului pe Strada 1 Milion:

„Îmi pare rău, aici sunt Milioanele de Vest. Dumneata cauţi 9775335 Est.”

„Un dolar şi cinci piciorul cubic? Vinde!”

„Ia expresul de vest până la Bulevardul 495, traversează, ia un ascensor Redline şi urcă o mie de niveluri până la Piaza Terminal. Mergi spre sud şi vei da de ea între Bulevardul 560 şi Strada 422.”

„Prăbuşire în KEN County! Cincizeci de blocuri de douăzeci de niveluri pe treizeci.”

„Ia ascultă - *Reactivarea bandelor de piromani! POLIŢIA POMPIERILOR A ÎNCONJURA TBAY COUNTY!”*

„E o minunăţie. Detectează până la 0,005 la sută monoxid. M-a costat trei sute de dolari.”

„Ai văzut noile sleeper-uri urbane? În zece minute ai urcat 300 de niveluri!” „Nouăzeci de cenţi piciorul? Cumpără!”

- Şi zici că ideea ţi-a venit în vis? vocea plesni în aer. Eşti sigur că n-ai luat-o de la altul?

- Da, spuse M. De la vreo două picioare un reflector îi arunca în faţă un con de lumină gălbejită. Îşi coborî ochii din calea lui şi aşteptă ca sergentul să ajungă la birou, apoi să pocnească din degete şi să se întoarcă iar spre el.

- Ai vorbit cu cineva despre asta?

- Numai despre prima teorie, explică M. Despre posibilitatea de a zbura.

- Dar mie mi-ai spus că cealaltă teorie e mai importantă. De ce n-ai dezvăluit-o?

M. ezită. Afară un troleu schimba zdrăngănind tronsonul aerian.

- Mi-era teamă că n-am să fiu înţeles.

Sergentul râse.

- Adică ai fi fost considerat nebun?

M. se foi jenat pe taburetul înalt de numai şase inci şi-şi simţea coapsele ca de cauciuc încins. După trei ore de interogatoriu, se pierduse orice noimă.

- Conceptul era prea abstract. Nu găseam cuvinte pentru el.

Sergentul dădu din cap.

- Îmi place să te aud vorbind aşa. Se aşeză pe birou, îl privi un moment pe M. şi se apropie din nou de el. Acum ştii, spuse confidenţial, s-a făcut târziu. Tot mai crezi că cele două teorii sunt viabile?

M. îşi ridică ochii.

- Nu sunt?

Sergentul se întoarse spre cel ce urmărea scena din penumbra din preajma ferestrei.

- Ne pierdem vremea, spuse, parcă tăind aerul cu vocea sa dură. îl dau la Psiho. Cred că-ţi ajunge, doctore?

Medicul îşi privea absent mâinile. Nu părea să fi urmărit interogatoriul, poate plictisit de metodele sergentului.

- Vreau să aflu ceva, spuse. Lasă-mă singur cu el o jumătate de oră.

După ce sergentul dispăru, medicul se aşeză după birou şi privi pe geam, ascultând murmurul monoton al aerului din gura ventilatorului care se căsca în stradă, sub staţie. Câteva lumini aeriene mai ardeau încă, iar la vreo două sute de iarzi un poliţist singuratic patrula pe pasarela de fier ce se boltea deasupra străzii, cizmele lui pocnind clar în întuneric.

M. rămăsese pe taburet, cu umerii între genunchi, încercând să-şi dezmorţească cumva picioarele.

Medicul mai aruncă o privire pe actul de acuzare.

Nume...Franz M.

Vârsta..20

Ocupaţia...Student

Adresa.......3599719 Strada 783 Vest, Nivel 549-7705-45KNI (Local)

Acuzaţie...Vagabondaj

- Povesteşte-mi visul tău, spuse îndoind fără rost o riglă de oţel şi uitându-se la M.

- Cred că ştiţi tot, domnule, spuse M.

- În detaliu, te rog.

M. nu-şi găsea locul.

- Nu e cine ştie ce, iar ce-mi amintesc nu mai e prea clar.

Medicul căscă. M. aşteptă şi începu să recite ceea ce mai spusese de vreo douăzeci de ori.

- Eram suspendat în aer deasupra unei întinderi plate de sol liber, ceva ca planşeul unei enorme arene. Cu braţele desfăcute şi priveam în jos, plutind...
- Stai, îl întrerupse medicul. Eşti sigur că nu înotai?
- Da, spuse M. Sunt convins că nu înotam. în jurul meu era numai spaţiu liber. Acesta-i cel mai important lucru. Nu erau pereţi. Cât vedeai cu ochii. Atât îmi amintesc.

Medicul îşi plimbă degetul pe marginea riglei.

- Continuă.
- Păi, visul mi-a dat ideea construirii unei maşini zburătoare. Un prieten m-a ajutat s-o fac.

Medicul îşi lăsă capul în jos. Aproape inconştient ridică hârtia şi o strânse în pumn.

- Nu fii absurd, Franz! se împotrivi Gregson. Se instalară la rândul de la bufetul Chimiei. Este împotriva legilor hidrodinamicii. De unde obţii forţa ascensională?
- Gândeşte-te că ai ca o paletă dintr-un material rigid, explică Franz în timp ce-şi târşeau picioarele prin tambuchi. Să zicem zece picioare diametru, ca una din secţiunile de compunere a pereţilor, cu un mâner pe partea ventrală. Şi că sari de pe galeria de la Coliseum Stadium. Ce s-ar întâmpla?
- Aş face o gaură în teren. Şi ce-i cu asta?
- Ei nu, serios.
- Dacă ar fi destul de întinsă şi-ar ţine, ai coborî ca o săgeată de hârtie.
- Ai plana, spuse Franz. Bine. Treizeci de niveluri deasupra lor huruia un sleeper făcând să zdrăngăne mesele şi tacâmurile din bufet. Franz nu mai zise nimic până ajunseră la o masă, unde se aşeză, uitând de mâncare.
- Şi ia ataşează-i o unitate propulsivă, ca un ventilator cu acumulatoare sau ca rachetele de pe sleeper. Cu o putere suficientă să-ţi compenseze greutatea. Ce-ai face?

Gregson dădu din umeri.

- Dacă ai putea controla chestia asta, ai putea să... ai... Se încruntă. Cum îi zice? Tu o spui mereu.
- Să zbori.

- De fapt, Matheson, maşina e simplă, comentă Sanger, lectorul de fizică, când pătrunseră în biblioteca ştiinţifică. O aplicaţie elementară a principiului lui Venturi. Şi ce-i cu asta? Un trapez ar putea servi în acest scop la fel de bine şi ar fi şi mai puţin riscant. Gândeşte-te în primul rând la munca enormă de degajare pe care o necesită. N-aş putea spune că cei de la trafic ar fi încântaţi de această eventualitate.
- Ştiu că aici n-ar fi realizabil, admise Franz. Ci într-o mare zonă liberă.
- De acord. Îţi sugerez să iei imediat legătura cu Arena Garden de la nivelul 347- 25, spuse lectorul distrat. Sunt sigur că vor primi cu bucurie planul dumitale.

Franz zâmbi politicos.
- Nu ar fi destul de mare. Mă gândeam de fapt la o zonă de spaţiu total liber. Cu trei dimensiuni adică.

Sanger îl privea încruntat.
- Spaţiu liber. Nu-i oare o contradicţie? Spaţiul este un dolar piciorul cubic, spuse frecându-şi nasul. Ai început deja să-ţi construieşti maşina?
- Nu, spuse Franz.
- Aşa că am să încerc să uit totul. Ţine minte, Matheson, menirea ştiinţei este aceea de a consolida cunoaşterea actuală, să sistematizeze şi să interpreteze descoperirile trecutului, nu să alerge după himerele viitorului.

Dădu din cap şi dispăru printre rafturile prăfuite.

Gregson îl aştepta pe scară.
- Ei? întrebă.
- Hai să încercăm după-masă, spuse Franz. Sărim peste Farmacologie, Textul 5. Îi ştiu cursurile lui Flemings şi de-a-ndoaselea. O să-i cer doctorului Ghee două permise.

Ieşiră din bibliotecă şi porniră pe aleea îngustă, uşor luminată care trecea prin spatele imenselor laboratoare noi de tehnică civilă. Peste şaptezeci şi cinci la sută din studenţi se aflau la facultăţile de arhitectură şi tehnică, iar numai doi la sută la ştiinţe pure. Astfel că bibliotecile de fizică şi chimie se aflau în cel mai vechi sector al Universităţii, în două baracamente galvanizate, virtual condamnate, care odată adăposteau şcoala de filozofie, închisă acum.

La capătul aleii intrară în Piaţa Universităţii şi începură să urce pe scara de fier ce ducea la nivelul următor, la o sută de

metri înălţime. La jumătatea drumului un P.P. cu cască albă îi controlă grăbit cu detectorul şi le făcu semn să treacă.

- Ce crede Sanger? întrebă Gregson când păşiră pe Strada 637 pe care trebuia s-o traverseze pentru a ajunge la staţia elevatorului suburban.

- Nu face doi bani, spuse Franz. Nici măcar n-a început să înţeleagă despre ce-i vorba.

Gregson râse amar.

- Nici eu nu ştiu dacă înţeleg.

Franz scoase un tichet din automat şi urcă pe platformă. O cabină coborî încet, zvonindu-şi strident prezenţa.

- Aşteaptă până după-masă, îi strigă. Vei avea ce să vezi.

Administratorul terenului de la Coliseum le viză permisele.

- Studenţi, ei? Bine. Îndreptă un deget spre pachetul lung pe care-l purtau Franz şi Gregson. Acolo ce-aveţi?

- Este un aparat de măsurare a vitezei aerului, îi spuse Franz.

Administratorul mormăi ceva şi dădu drumul la barieră.

Departe, în centrul arenei pustii, Franz desfăcu pachetul şi asamblară împreună modelul. Avea o aripă ca un evantai din sârmă şi hârtie, un fuzelaj îngust, contravântuit şi o coadă înaltă, îndoită.

Franz îl ridică şi-l aruncă în aer. Modelul pluti douăzeci de picioare şi apoi alunecă, oprindu-se în rumeguş.

- Pare stabil, spuse Franz. O să-l remorcăm mai întâi.

Scoase un rulou de sfoară din buzunar şi legă un capăt de bot. Alergară şi modelul se ridică graţios în aer şi-i urmări în jurul stadionului, la zece picioare deasupra terenului.

- Să încercăm acum rachetele, spuse Franz. Ajustă aripa şi coada şi potrivi trei rachete de artificii într-un brachet de sârmă aflat deasupra aripii.

Stadionul avea patru sute de picioare diametru, iar acoperişul se înălţa la două sute de picioare. împinseră modelul pe-o parte şi Franz aprinse fitilele.

După izbucnirea flăcării, modelul o zbughi peste teren, la două picioare înălţime, cu o luminoasă trenă de fum colorat. Coada-i fu brusc cuprinsă de flăcări şi modelul se ridică

arcuindu-se sub acoperiş, se blocă tocmai când era să lovească unul din stâlpii de iluminat şi se împlântă în rumeguş.

Alergară şi stinseră rămăşiţele arzânde.

- Franz! strigă Gregson. E incredibil! Merge cu adevărat.

Franz dădu cu piciorul în fuzelajul distrus.

- Sigur că merge, spuse neîmpăcat. Dar, cum a spus şi Sanger, şi ce-i cu asta?

- Cum adică? Zboară! Nu-i de ajuns?

- Nu. Vreau unul mare care să mă poarte.

- Franz, potoleşte-te. Fii cuminte. Unde ai putea să zbori cu el?

- Nu ştiu, spuse Franz furios. Dar trebuie să fie undeva...

Administratorul terenului şi doi asistenţi, purtând extinctoare, alergau spre ei.

- Ai ascuns chibriturile? întrebă repede Franz. Ne linşează dacă şi-ar închipui că am fi Piro.

Trei zile mai târziu, Franz luă elevatorul 150 de niveluri spre 677-98, unde se afla biroul Circumscripţiei Teritoriale.

- Există un şantier mare între 493 şi 554 în sectorul următor, spuse unul dintre funcţionari. Nu ştiu dacă o să vă convină. Şaizeci de blocuri de douăzeci pe cincisprezece niveluri.

- Altceva mai mare? se interesă Franz.

Funcţionarul îl privi intrigat.

- Mai mare? Nu. Dar ce anume doriţi - o criză de agorafobie?

Franz împături hărţile răspândite pe masă.

- Vreau să găsesc o zonă de spaţiu mai mult sau mai puţin continuu. Două sau trei sute de blocuri lungime.

Funcţionarul dădu din cap şi se întoarse la registrul său.

- N-aţi fost la şcoala tehnică? întrebă cu oarecare dispreţ. Nu e cu putinţă. O sută de blocuri e maximum.

Franz îi mulţumi şi plecă.

Un expres sudic îl duse la şantier în două ore. Coborî la o deviere şi merse pe jos cei trei sute de iarzi până la capătul nivelului. Strada, o veche, dar animată arteră cu magazine de confecţii şi localuri de afaceri, străbătea imensul B.I.R. Industrial Cube de zece mile grosime şi se termina abrupt într-o încâlceală

de traverse rupte şi sfărâmate. Pe margine fusese ridicată o bară de oţel, peste care Franz privi în cavitatea de trei mile lungime, o milă lăţime şi douăsprezece sute de picioare adâncime, pe care mii de ingineri şi muncitori demolatori o smulgeau din pântecul Oraşului.

La opt sute de picioare sub el nesfârşite şiruri de camioane şi trenuri transportau molozul şi sfărâmăturile, iar nori de praf se ridicau învolburaţi în lumina ce cobora din plafon. Un lanţ de explozii muşcă din peretele din stânga şi toată faţada alunecă şi se prăbuşi încet pe planşeu, dezvelind o secţiune pefectă, transversală, prin cincisprezece niveluri ale Oraşului.

Franz mai văzuse şantiere mari înainte, părinţii lui chiar găsindu-şi sfârşitul în istorica prăbuşire din QUA County cu zece ani în urmă, când trei piloni principali au fost retezaţi şi două sute de niveluri ale Oraşului s-au afundat zece mii de picioare, strivind o jumătate de milion de oameni ca pe nişte muşte într-o concertină, dar enorma prăpastie îl paraliza încă.

Toţi din jur, în picioare sau aşezaţi pe terasele formate de traverse, o gloată tăcută, se holbau în jos.

- Cică or să facă grădini şi parcuri pentru noi, remarcă cu blândeţe un vârstnic de lângă Franz. Am auzit că s-ar putea chiar să aducă şi un pom. Ar fi singurul din county.

Un bărbat într-o bluză uzată scuipă peste bară.

- Aşa zic mereu. Se dispensează ei de spaţiul ăsta, da' numa' la un dolar piciorul.

O femeie, care privise în gol, începu să râdă prosteşte. Doi oameni din preajmă o prinseră de mâini şi încercară să o dea la o parte. Femeia se împotrivi şi apăru un P.P. care o îndepărtă cu brutalitate.

- Amărâta de ea, comentă bărbatul în bluză. Probabil călocuia pe undeva pe acolo, l-au dat nouăzeci de cenţi pe picior când au evacuat-o. Nici nu ştie că va trebui să dea un dolar şi zece acuma ca să se-ntoarcă acolo. Te pomeneşti că o să ne pună să plătim cinci cenţi ora că stăm aicea să privim.

Franz privi dincolo de parapet preţ de vreo două ceasuri, după care cumpără o carte poştală de la un vânzător ambulant şi se întoarse la elevator.

Făcu o vizită lui Gregson înainte de a se întoarce în dormitorul studenţesc. Familia Gregson locuia în Milioanele de Vest, pe Bulevardul 98, cocoţată într-un apartament de trei

camere, chiar sub plafon. Franz îi cunoştea de la moartea părinţilor, dar mama lui Gregson încă-l mai privea cu un amestec de simpatie şi suspiciune. Când îl pofti înăuntru cu zâmbetul ei obişnuit, o surprinse uitându-se pe furiş la detectorul montat în hol.

Gregson era în camera lui, tăind bine dispus fâşii de hârtie pe care le lipea pe o construcţie mare şi şubredă care aducea cu modelul lui Franz.

- Bună, Franz. Cum a fost?

Franz dădu din umeri.

- Un şantier. Merită.

Gregson arătă spre construcţie.

- Crezi că-l putem încerca acolo?

- Am putea. Franz se aşeză pe pat. Culese o săgeată de hârtie şi o lansă pe fereastră, în stradă. Acolo, pluti un timp, iar în urma unei spirale leneşe dispăru în gura deschisă a ventilatorului.

- Când ai de gând să mai faci un model? întrebă Gregson.

- N-am de gând.

Gregson îl privi uimit.

- De ce? Ai dovedit justeţea teoriei tale.

- Nu asta urmăresc.

- Nu te prea înţeleg, Franz. Ce urmăreşti?

- Spaţiul liber.

- Liber? repetă Gregson. Franz dădu din cap.

- În ambele sensuri.

Gregson clătină din cap cu amărăciune şi mai decupă o bucată de hârtie.

- Franz, eşti nebun. Franz se ridică.

- Uite, camera asta, spuse. E de douăzeci de picioare pe cincisprezece şi zece. Extinde aceste dimensiuni la infinit. Ce rezultă?

- Un şantier.

- *La infinit*.

- Spaţiu nefuncţional.

- Ei? întrebă Franz răbdător.

- Conceptul este absurd.

- De ce?

- Pentru că nu ar putea exista. Franz îşi lovi fruntea în disperare.

- De ce n-ar putea exista? Gregson gesticula cu foarfecele.

- E o contradicţie. Ca şi cum ai zice „*Eu mint*”. O fantezie verbală, atât. Interesantă teoretic, dar n-are rost să încerc să-i dau un sens, spuse şi-aruncă foarfecele pe masă. Şi-apoi, ai idee cât ar costa spaţiul liber?

Franz se duse la raftul de cărţi şi luă unul din volume.

- Să ne uităm prin atlasul străzilor pe care-l ai tu. Ajunse la index. Asta dă o mie de niveluri. KNI County, o sută de mii de mile cubice, populaţie 30 milioane.

Gregson aprobă. Franz închise atlasul.

- Două sute cincizeci de counties, inclusiv KNI, formează împreună Sectorul 493, iar o asociaţie de 15 000 de sectoare învecinate compun Uniunea Locală 298. Se opri şi se uită la Gregson. Că veni vorba, ai auzit de asta vreodată?

Gregson scutură din cap.

- Nu. Cum ai...

Franz trânti atlasul pe masă.

- Cam x 10^{15} mile mari cubice, spuse şi se rezemă de pervaz. Spune-mi acum: ce se află dincolo de Uniunea Locală 298?

- Alte uniuni, presupun, spuse Gregson. Nu văd care-i problema ta.

- Şi dincolo de acelea?

- Altele mai departe. De ce nu?

- La nesfârşit? insistă Franz.

- Atât cât poate însemna asta.

- Marele registru al străzilor din vechea Bibliotecă Enciclopedică de pe Strada 247 e cel mai cuprinzător din county, spuse Franz. Am fost acolo azi-dimineaţă. Ocupă trei niveluri întregi. Milioane de volume. Dar nu ajunge mai departe de Uniunea Locală 598. Nimeni nu avea idee ce-ar fi afară. De ce?

- De ce-ar fi avut? întrebă Gregson. Franz, unde vrei să ajungi? Franz se îndreptă spre uşă.

- Vino cu mine la Muzeul de Bio-Istorie. O să vezi.

Păsările erau cocoţate pe ridicături pietroase sau se legănau pe cărările nisipoase dintre bazinele cu apă.

- „Archaeopterix”, citi Franz pe un indicator. Pasărea, sfrijită şi mucegăită, scoase un croncănit dureros când îi întinse o mână de boabe.
- Unele din aceste păsări posedă urmele unei centuri scapulare, spuse Franz. Fragmente mărunte osoase în ţesuturile din jurul coastelor.
- Aripi?
- Aşa crede dr. McGhee.

Ieşiră dintre şirurile de cuşti.

- Şi când crede el că zburau?
- Înainte de Fundaţie, spuse Franz. Cu trei milioane în urmă.

Când ajunseră afară porniră în jos pe Bulevardul 859. La jumătatea drumului se adunaseră o mulţime de oameni care împreună cu alţii, îngrămădiţi la balcoane, priveau cum o echipă a Poliţiei Pompierilor încerca să pătrundă într-o clădire.

Intrările din ambele părţi ale blocului fuseseră închise, iar accesul pe scări dinspre nivelurile superioare şi cele inferioare fusese oprit prin trape grele de oţel. Ventilatorul şi gurile de evacuare tăcuseră, aerul fiind deja alterat şi încărcat.

- Piro, murmură Gregson. Era bine dacă ne luam măştile.
- Nu-i grav, spuse Franz. Arătă spre indicatoarele de monoxid care erau pretutindeni, cu boturile lor lungi sugând aerul. Acele cadranelor rămâneau liniştitor la zero. Hai să aşteptăm în restaurantul din faţă.

Se strecurară spre restaurant, se aşezară la geam şi comandară cafea. Aceasta, ca totul din meniu, era rece. Toate dispozitivele de gătit fuseseră termostatate la un maximum de 95°F, şi numai în restaurantele de lux şi hoteluri mai puteai obţine mâncare cel mult călduţă.

De sub ei, din stradă, răzbăteau strigătele mulţimii. Poliţia Pompierilor părea incapabilă să pătrundă mai sus de parterul clădirii şi începuse să înlăture populaţia cu lovituri de baston. O macara electrică se ridicase şi-acum se apleca deasupra traverselor înşirate de-a lungul bordurii, iar şase gheare grele de oţel pătrundeau în casă, prinzându-se de pereţi.

Gregson râse.

- Locatarii o să fie tare surprinşi când or ajunge acasă.

Franz privea casa. Era o clădire prăpădită, făcută sandviş între un mare magazin de mobilă şi un nou supermarket. O veche firmă întinsă pe faţadă fusese revopsită şi era evident că se schimbase de curând proprietarul. Locatarii actuali încercaseră fără prea mult entuziasm să transforme parterul într-un bufet “în picioare”. Poliţia Pompierilor părea să-şi dea toată silinţa să facă prăpăd, pavajul fiind plin de plăcinte şi cioburi de farfurii.

Zgomotul încetă şi toţi priveau atenţi rotirea macaralei. Când cablul fu rulat şi întins, peretele din faţa casei prinse a se clătina cu smucituri rigide.

Din mulţime izbucni un strigăt.

Franz arătă cu mâna.

- Colo sus! Priveşte!

La etajul al patrulea un bărbat şi o femeie apăruseră la fereastră şi priveau în jos deznădăjduiţi. Bărbatul o sui pe femeie pe pervaz şi ea se târâ afară prinzându-se de o ţeavă de scurgere. Sticle fură atunci aruncate spre ei şi, ricoşînd, căzură peste poliţişti. O spărtură imensă rupse casa de jos până sus o dată cu planşeul pe care se afla bărbatul care astfel se făcu nevăzut. Unul dintre bulandrugii primului etaj se frânse şi întreaga clădire se îndoi şi se prăbuşi.

Franz şi Gregson se ridicară în picioare mai să se răstoarne peste masă.

Mulţimea se ridică deodată ca un val peste cordonul poliţiştilor; după ce praful se aşeză nu se mai vedeau decât moloz şi bârne răsucite. Prins în mormanul acesta, se zărea corpul zdrobit al bărbatului. înăbuşit de praf, abia se mişca, încercând să se elibereze cu o mână, şi mulţimea începu din nou să urle când una din gheare se năpusti asupra lui, vârându-l sub dărâmături.

Administratorul restaurantului trecu pe lângă Franz, îmbrâncindu-l, şi se aplecă pe fereastră cu ochii fixaţi pe cadranul unui detector portabil. Acul său, ca al celorlalte, era la zero.

Vreo duzină de furtunuri ţâşneau peste rămăşiţele casei, iar după câteva minute mulţimea se retrase, rărindu-se treptat.

Administratorul închise detectorul şi plecă de la fereastră, făcând din cap către Franz.

- Piromanii dracului. Puteţi fi liniştiţi acum, băieţi.

Franz arătă spre detector.

- Înregistrarea era nulă. Nu a fost nici urmă de monoxid prin preajmă. De unde ştiţi că erau Piro?

- N-ai tu grijă, ştim noi, răspunse acesta, rânjind strâmb. Noi nu admitem astfel de elemente în cartierul nostru.

Franz ridică din umeri şi se aşeză.

- Aşa e, băiete. Ăsta e un cartier bun, de un dolar şi cinci. Zâmbi satisfăcut. Poate chiar un dolar şi şase, toţi ştiu cum stăm cu securitatea pe-aici.

- Stai cuminte, Franz, îl atenţionă Gregson pe Franz după plecarea administratorului. S-ar putea să aibă dreptate. Piromanii se ocupă mai ales de bufete mărunte şi restaurante obişnuite.

Franz îşi sorbea cafeaua.

- Dr. McGhee estimează că cel puţin cincisprezece la sută din populaţia Oraşului sunt Piro nedoveditţi. Şi este convins că numărul lor creşte în continuare şi că Oraşul întreg are să ardă o dată şi-o dată.

Dădu la o parte ceaşca.

- Câţi bani ai?

- La mine?

La un loc.

- Cam treizeci de dolari.

- Eu am economisit cincisprezece, spuse Franz. Patruzeci şi cinci de dolari; ar fi de-ajuns pentru trei sau patru săptămâni.

- Unde? întrebă Gregson.

- Într-un supersleeper.

- Super...! izbucni Gregson, alarmat. Trei sau patru săptămâni! Ce-ai de gând?

- Nu-i decât o singură cale pentru a afla, explică cu calm Franz. Nu pot să stau în loc şi să tot meditez. Undeva există spaţiu liber şi voi merge cu sleeper-ul până voi da de el. Vrei să-mi împrumuţi cei treizeci de dolari ai tăi?

- Dar, Franz....

- Dacă nu dau de nimic în două săptămâni, voi schimba ruta şi mă voi întoarce.

- Dar biletul ar costa... Gregson calculă... miliarde.

- Aceştia ar fi doar pentru cafea şi sandvişuri, spuse Franz. Biletul va fi gratis. Îşi ridică privirea de pe masă. Ştii tu...

Gregson dădu din cap neîncrezător.

- Ai putea... şi pe supersleeper?
- De ce nu? Dacă m-or lua la întrebări am să le spun că mă-ntorc pe o cale ocolită. Greg, vrei?
- Nu ştiu dacă ar trebui. Gregson se juca încurcat cu ceaşca. Franz, cum poate exista spaţiu liber? Cum?
- Asta am de gând să aflu, spuse Franz. Gândeşte-te la asta ca fiind prima mea lucrare practică la fizică.

Distanţele pentru pasageri erau calculate în sistemul de transporturi punct cu punct prin aplicarea formulei $a = Vb^2 + c^2 + d^2$. Itinerarul era la alegerea pasagerului, iar atât timp cât rămânea în sistem putea alege orice rută dorea. Biletele erau controlate doar la ieşirile din staţii, unde un funcţionar colecta suprataxa necesară. Dacă pasagerul nu putea plăti suprataxa - zece cenţi mila - era trimis înapoi de unde a început călătoria.

Franz şi Gregson intrară în staţia de pe Strada 98 şi se îndreptară spre marea consolă, un furnizor automat de bilete. Franz introduse un penny şi apăsă pe butonul de destinaţie 984. Maşina mormăi, expectoră biletul şi-i înapoie restul pe o gură specială.

- Ei, atunci, la revedere, Greg, spuse Franz îndreptându-se spre barieră. Ne vedem peste vreo două săptămâni. Mă acoperă băieţii la cămin. Spune-i lui Sanger că sunt de rând la Pompieri.
- Şi dacă nu te mai întorci, Franz? întrebă Gregson. Adică, dacă te dau jos din tren?
- N-au cum. Am bilet!
- Şi dacă, eu ştiu, găseşti spaţiu liber? Te mai întorci atunci?
- Dacă pot.

Franz îl bătu pe umăr împăciuitor pe Gregson, îi făcu semn cu mâna şi dispăru printre călători.

Luă Suburbanul Local Verde spre staţia districtuală de legătură pentru următorul county. Trenul Liniei Verzi circula constant cu 70 mile pe oră şi călătoria dura două ore şi jumătate.

La staţia de legătură luă un elevator expres de 40 de mile pe oră, ieşind din sector după douăzeci de minute. După

încă cincizeci de minute, cu un Inter-Sector Special, ajunse la Staţia Terminus a liniei principale care deservea Uniunea.

Acolo bău o cafea şi hotărâ să meargă mai departe. Supersleeper-urile circulau spre est şi vest, oprindu-se din zece în zece staţii. Următorul sosea peste şaptezeci de ore şi mergea spre vest.

Terminus era cea mai mare staţie pe care o văzuse Franz, o cavernă de o milă lungime şi adâncă de treizeci de niveluri. Sute de tuburi elevatoare străbăteau staţia, iar încâlceala de platforme, escalatoare, restaurante, hoteluri părea o replică exagerată a întregului Oraş.

Lămurindu-se asupra relaţiei de urmat la unul din ghişeele de informaţii, Franz purcese cu un elevator spre Etajul 15 unde acostau supersleeper-urile. De-o parte şi de alta a staţiei se întindeau două tunele de oţel vacuumate având fiecare trei sute de picioare în diametru, susţinute la treizeci şi patru de intervale de pile de beton.

Franz traversă platforma şi se opri lângă gangul telescopic care pătrundea într-una din ecluzele pneumatice. Două sute şaptezeci de grade, exact, îşi zise, zgâindu-se la rotunjimea de pântec a tunelului. Trebuia să ajungă undeva. Avea patruzeci şi cinci de dolari în buzunar, bani destui pentru cafea şi sandvişuri, pentru trei săptămâni, chiar şase de era nevoie, oricât i-ar trebui pentru a da de capătul Oraşului.

Petrecu următoarele trei zile sorbindu-şi încet cafeaua în câte unul dintre cele treizeci de bufete din staţie, citind ziarele aruncate şi dormind în trenurile locale Roşii care făceau patru ore până la cel mai apropiat sector.

Când în sfârşit sosi supersleeper-ul, se alătură micului grup de Poliţişti Pompieri şi oficialităţi municipale care aşteptau la intrarea în gang şi-i urmă spre tren. Erau două vagoane; un sleeper pe care nimeni nu-l folosea şi unul de zi.

Franz ocupă un loc mai retras în vagonul de zi, în apropierea unui indicator şi-şi scoase carneţelul gata să-şi facă prima însemnare.

Prima Zi: 270° Vest. Uniunea 4.350

- Ieşi la un pahar? îl întrebă un Căpitan Pompier aşezat de partea cealaltă a intervalului. Aici e o oprire de zece minute.

- Nu, mulţumesc, spuse Franz. O să vă ţin locul.

Un dolar şi cinci piciorul cubic. Spaţiul liber, ştia, ar putea coborî preţul. Nu era nevoie să coboare din tren sau să se intereseze. Era de-ajuns să împrumute un ziar şi să urmărească cursul pieţei.

A Doua Zi: 270° Vest. Uniunea 7.550

- Reduc mereu sleeper-urile astea, îi spusese cineva. Toţi stau în vagonul de zi. Şaizeci de scaune şi patru oameni. Nu mai e nevoie să circuli atâta. Lumea rămâne acolo unde s-a pomenit. în câţiva ani n-o să mai fie decât serviciile suburbane.

97 cenţi.

La o medie de un dolar piciorul cubic, Franz calculă la repezeală, face până acum 4$x 10^{27}$.

- Mergi până la următoarea, aşa? Atunci, cu bine, tinere.

Puţini pasageri rămâneau pe sleeper mai mult de trei sau patru ore. La sfârşitul celei de-a doua zile spatele şi gâtul începură să-l doară din cauza constantei accelerări. Reuşi să se mai dezmorţească mergând în sus şi-n jos pe coridorul îngust din vagonul de dormit pustiu, dar era nevoit să-şi petreacă cea mai mare parte a timpului prins în scaunul său datorită lungilor curse de frânare a trenului dinaintea opririlor în staţii.

A Treia Zi: 270° Vest. Federaţia 657

- Interesant, dar cum ai putea-o demonstra?
- E doar o idee aiurită de-a mea, spuse Franz, mâzgălind schiţa pe care o aruncă într-un colector. Nu are nici o aplicaţie reală.
- Curios, dar asta parcă-mi spune ceva.

Franz se ridică.

- Vreţi să spuneţi că aţi văzut maşini ca aceasta? Într-un ziar sau vreo carte?
- Nu, nu. Într-un vis.

La fiecare jumătate de zi, pilotul semna jurnalul de bord, echipajul, transferat pe un tren estic, traversa platforma şi o porneau spre casă.

A Patra Zi: 270° Vest. Federaţia 1.225

- Un dolar piciorul cubic. Sunteţi de la Teritorii?
- Începător, răspunse degajat Franz. Sper să-mi deschid un birou personal.

Îşi omora timpul jucând cărţi, cumpărând cafea şi chifle de la distribuitorul din oficiu, urmărind indicatorul şi ascultând discuţiile celorlalţi.

- Credeţi-mă, va veni o vreme când fiecare uniune, fiecare sector, aproape că aş zice fiecare stradă şi bulevard îşi va câştiga totala independenţă locală. Echipate cu propriile servicii energetice, aeratoare, rezervoare, laboratoare-fermă...

Plictiseală.

$6\$x\ 10^{75}$.

Ziua a 5-a: 270° Vest. Federaţia Mare 17

De la un chioşc din staţie Franz cumpără un set de lame şi aruncă o privire peste broşura editată de camera de comerţ locală.

„12 000 niveluri, 98 cenţi piciorul, Elm Drive unic, rată a securităţii neegalată...”.

Se întoarse în tren, se bărbieri şi-şi numără cei treizeci de dolari care i-au mai rămas. Se afla acum la nouăzeci şi cinci de milioane de mile mari de staţia suburbană de pe Strada 984 şi realiză că nu mai putea întârzia mult întoarcerea. Data viitoare va economisi vreo două mii.

$7\$x10^{127}$.

Ziua a 7-a: Vest. Metropolitan 212

Franz se uita la indicator.

- Nu ne oprim aici? întrebă pe bărbatul aşezat la trei scaune depărtare de el. Voiam să aflu preţul.
- Variază. Cam în jur de cincizeci de cenţi...
- Cincizeci! Franz sări ca ars. Când mai opreşte? Trebuie să cobor!
- Aici nu, fiule, spuse pasagerul întinzând mâna restrictiv. Ăsta-i Night Town. Ce-ţi veni?

Franz scutură din cap, revenindu-şi.

- Credeam că...
- Linişteşte-te. Celălalt se ridică şi veni lângă el. E doar o mahala, uriaşă. Zone moarte. Ajung pe alocuri şi la cinci cenţi. Fără servicii, fără energie.

Le-au trebuit două zile să-l străbată.

- Conducerea Oraşului a început să-l izoleze, i-a mai spus. Blocuri imense. E singurul lucru pe care-l mai pot face

acum. Ce se-ntâmplă cu cei de-acolo, mi-e frică să mă gândesc. Mesteca o îmbucătură de sandviş. Ciudat, dar sunt multe zone negre. Nu auzi de ele, dar se întind mereu. Totul începe într-o stradă dosnică, într-un cartier amărât de un dolar. O gâtuire a sistemului canalelor de degajare, insuficiente colectoare de cenuşă şi, fără să-ţi dai seama un miliard de mile cubice au şi devenit o adevărată junglă. încearcă o schemă de ameliorare, pompează puţină cianidă şi apoi îl izolează. Şi atunci sunt închişi de-a binelea.

Franz dădu din cap, ascultând vâjâitul monoton al aerului.

- S-ar putea ca să nu mai rămână decât zone negre. Oraşul va fi un imens cimitir!

Ziua a 10-a: 90° Est. Marele Metropolitan 755

- Hei! Franz sări din scaun şi se uită la indicator.
- Ce s-a întâmplat? întrebă cineva aşezat în faţa lui.
- Est! strigă Franz. Lovi indicatorul cu mâna dar nu se schimbă. Trenul şi-a schimbat direcţia?
- Nu, merge spre est, îi răspunse un alt pasager. Ai greşit trenul?
- Ar trebui să meargă spre vest, insistă Franz. Aşa ca-n ultimele zece zile.
- Zece zile! exclamă cineva. Eşti în trenul ăsta de zece zile?

Franz se duse în faţă şi-l găsi pe însoţitorul vagonului.

- În ce direcţie merge trenul ăsta? Vest?
- Est, domnule, spuse acesta, infirmând cu o clătinare a capului. Întotdeauna a mers spre est.
- Eşti nebun, spuse scurt Franz. Vreau să văd jurnalul pilotului.
- Îmi pare rău, dar nu se poate. Vreţi să-mi arătaţi biletul dumneavoastră, domnule?
- Ascultă, spuse Franz încet, toate frustrările acumulate în aceşti douăzeci de ani copleşindu-l. Sunt în acest...

Tăcu şi se întoarse la locul său.

Ceilalţi cinci pasageri îl urmăreau cu atenţie.

- Zece zile, mai repeta uluit unul dintre ei.

Două minute mai târziu veni cineva şi-i ceru lui Franz biletul.

- Şi bineînţeles totul era în ordine, comentă medicul poliţist. E destul de ciudat, dar nu există o reglementare în acest sens. Şi eu obişnuiam să călătoresc gratis când eram mai tânăr, deşi niciodată nu m-am gândit la o asemenea călătorie.

Se întoarse la birou.

- Acuzaţia nu e valabilă, spuse. Nu eşti un vagabond în nici un sens condamnabil, iar conducerea transporturilor n-are ce să-ţi facă. Cum a fost construită această curbură în sistem nici ei nu pot explica, pare să fie o trăsătură inerentă chiar a Oraşului. Acum, în ceea ce te priveşte. Ai de gând să continui cercetarea?

- Vreau să construiesc o maşină zburătoare, zise M. în loc de răspuns. Trebuie să fie spaţiu liber undeva. Nu ştiu... poate în nivelurile inferioare.

Medicul se ridică.

- Am să vorbesc cu sergentul să te trimită la unul din psihiatrii noştri. El te va putea ajuta cu visele tale!

Medicul ezită înainte de a deschide uşa.

- Uite, începu el să explice, nu poţi scăpa de timp, aşa-i? Subiectiv, el este o dimensiune plastică, dar orice ai face nu vei putea opri în Ioc ceasul acela - arătă pe cel de pe birou - sau să-l faci să meargă înapoi. Tot aşa nici din Oraş nu poţi să ieşi.

Analogia nu rezistă, spuse M. Arătă pereţii ce-i înconjurau şi luminile străzii. Toate astea au fost construite de noi. Întrebarea la care nimeni nu poate răspunde este: ce a fost înainte de a le construi noi?

- Au fost dintotdeauna aici, spuse medicul. Nu chiar aceste cărămizi şi aceste grinzi, ci altele înaintea lor. Eşti de acord că timpul nu are început şi nici sfârşit? Oraşul e de când timpul şi neîntrerupt ca el.

- Primele cărămizi au fost puse de cineva, insistă M. Aceea a fost Fundaţia.

- Un mit. Numai oamenii de ştiinţă mai cred în ea şi nici ei nu încearcă să dovedească ceva. Majoritatea cred în sinea lor că piatra Fundaţiei nu e decât o superstiţie. Ţinem la ea din comoditate şi pentru a ne oferi o tradiţie proprie. Este evident că nu a putut fi o primă cărămidă. Dacă ar fi fost, ai putea explica cine a pus-o şi, chiar mai dificil, de unde au venit?

- Trebuie să fie spaţiu liber undeva, spuse M., cu încăpăţânare. Oraşul trebuie să aibă limite.

- *De* ce?întrebă medicul. Nu poate pluti în nimic. Sau asta vrei să susţii?

M. bătu în retragere învins.

- Nu.

Medicul îl observă în linişte câteva minute şi se înapoie la birou.

- Această fixaţie curioasă a dumitale mă intrigă. Eşti prins între ceea ce psihiatrii denumesc feţe paradoxale. Presupun că ai interpretat greşit ceva din cel auzite despre Zid.

M. ridică ochii.

- Care zid?

Medicul dădu din cap ca pentru sine.

- O anumită opinie progresistă susţine că ar fi un zid în jurul Oraşului, prin care e cu neputinţă să treci. Nu pretind a înţelege această teorie. E prea abstractă şi sofisticată. în orice caz, cred că au confundat acest Zid cu zonele negre împrejmuite prin care ai trecut cu Trenul. Prefer viziunea obişnuită a Oraşului întins în toate direcţiile şi nelimitat.

Se îndreptă spre uşă.

- Aşteaptă aici, mă duc să-ţi aranjez o eliberare condiţionată. Fii fără grijă, psihiatrii îţi vor lămuri totul.

După ce medicul dispăru, M. îşi lăsă capul în piept, prea istovit pentru a se mai simţi uşurat. Se ridică în picioare şi se întinse, plimbându-se dezorientat prin încăpere.

Afară ultimele proiectoare se stingeau şi patrula de pe pasarela de sub plafon îşi aprinsese lanterna. O maşină a poliţiei trecu mugind pe unul din bulevardele ce tăiau strada, şinele ţipând. Trei lumini se năpustiră peste stradă şi pieriră una câte una.

M. se întreba de ce nu venise Gregson la gară. Calendarul de pe birou îi atrase atunci atenţia. Data expusă pe fila volantă era 12 august. Era ziua în care îşi începuse călătoria - exact acum trei săptămâni.

Astăzi!

Ia Verdele de Vest până în Strada 298, traversează la intersecţie şi urcă cu un elevator Roşu până la nivelul 237. Mergi până la staţia de pe Ruta 175, ia suburbanul 438 şi coboară pe

Strada 795. Ia-o pe Linia Albastră spre Piaza, coboară la 4 şi 275, spre stânga să ocoleşti şi...

Şi te-ai întors de unde ai pornit prima dată.

Iadul $\$x10^{n}$.

Traducere de Marian Mirescu